

بررسی ریشه‌های روانی انتشار فیلم‌های زورگیری در فضای مجازی

نمایش عریان یک خشونت

شدند و حکم آنان نیز اجرا شد. متهمان ردیف سوم و چهارم این پرونده که برادر بودند، هر کدام به حبس و شلاق و تبعید محکوم شدند.

در ماجرای دیگری که تیرماه سال گذشته در آژادراه تهران-کرج رخ داد، چند زورگیر سابقه‌دار که به صورت باندی اقدام به زورگیری و خفت‌گیری از مالکان خودروها می‌کردند، تراژدی عجیبی را در روز روشن رقم زدند که انتشار فیلم آن در فضای مجازی بازتاب زیادی به همراه داشت. در این زورگیری که فیلم آن با دوربین راننده خودروی پشت سری ضبط شده بود، دو زورگیر مسلح به سلاح گرم و سرد شروع به تهدید راننده خودروی ۲۰۶ کردند. یکی از زورگیران که از موتور همدستش پیاده شده بود، با چاقوی بلندی سعی می‌کرد ضرباتی به راننده بزند، اما راننده تلاش می‌کرد جانش را نجات دهد. همدست دیگر سارق مسلح که روی موتور نشسته بود اسلحه کمربندی‌اش را به سمت راننده ۲۰۶ نشانه رفت و در تمام این مدت، هر دو به شدت اضطراب داشتند. با انتشار وسیع فیلم این زورگیری، پلیس وارد عمل شد و هر دو را پس از ۱۳ روز دستگیر کرد. براساس آخرین اطلاعات و به اعلام حسین فاضلی‌هریکندی، رئیس کل دادگستری استان البرز، باتوجه به سرقت‌های مسلحانه متعدد، اشد مجازات در انتظار متهمان خواهد بود.

فرماندهی انتظامی غرب استان تهران از تشکیل گروهی از ماموران زنده پلیس آگاهی برای دستگیری زورگیران شهریار خبر داد و گفت: «در پی انتشار فیلمی در فضای مجازی مبنی بر زورگیری از یک خانم در شهرک وایین شهرستان شهریار، تیم ویژه‌ای از کارآگاهان مجرب پلیس آگاهی برای دستگیری سارقان زورگیر در این شهرک تشکیل شد و متهمان یکشنبه دستگیر شدند.»

این تنها زورگیری وسط روز روشن نیست و در گذشته نیز سارقان متعددی اقدام به سرقت از افراد کرده بودند مشابه آن دو مورد زورگیری در نقاط مختلف تهران بود که انتشار هر دو فیلم در فضای مجازی به شدت جنجال به پا کرد و باعث وحشت عمومی شد. در اولین ماجرای زورگیری در زمستان سال ۹۱ چهار جوان در خیابان خردمند تهران با مشیت و لگد و تهدید قمه به جان یک شهروند افتادند تا کیف دستی او را در روز روشن و مقابل چشمان حیرت‌زده مردمی که در حال عبور از خیابان بودند، سرقت کنند. فیلم این زورگیری چنان سرعت نور در فضای مجازی منتشر شد، پلیس که در جریان این اتفاق قرار گرفته بود، به سرعت وارد عمل شد و زورگیران را در کوتاه‌ترین زمان ممکن دستگیر کرد. پس از دستگیری، دو نفر از زورگیران چون از سوی قاضی محارب شناخته شده و دیوان‌عالی کشور نیز حکم را تایید کرده بود، به اعدام محکوم

انتشار فیلم سرقت گوسواره‌های

یک زن آن هم در روز روشن و زیر نگاه ده‌ها چشم پیدا و ناپیدا در شهرک وایین شهریار تهران به قدری هولناک و اعصاب‌خردکن است که

به سختی می‌توان تا آخر فیلم را نگاه کرد. ثانیه به ثانیه این فیلم پر از ترس و اضطراب است؛ حتی برای ما که از پشت صفحه شیشه‌ای گوشی تلفن همراه به آن نگاه می‌کنیم. مبادا انگشتش روی ماشه برود، مبادا گلوله‌ای وسط سرزن جوان جا خوش کند و هزار مبادای دیگر. در این فیلم، زنی اسیر دست سه سارق جوان است. یکی اسلحه به دست و آماده شلیک بالای سرزن ایستاده، دیگری دستش را دور گردن زن انداخته و تلاش می‌کند تا گوسواره‌های زن را از گوش‌هایش خارج کند، سومین جوان سارق هم آماده ایستاده تا به محض تمام شدن کار، گاز ماشین را بگیرد و فرار کنند. فیلمبردار دوربین‌اش را روی سارقان زوم کرده و از شدت ترس و وحشت و با صدایی لرزان، به پدرش می‌گوید زودتر حرکت کنند. پدر اما به دخترش می‌گوید از پلاک ماشین فیلم بگیرد تا پخش آن در فضای مجازی، هر چه زودتر دست سه جوان سارق را برای پلیس رو کند. هنوز ساعاتی از انتشار فیلم سارقان مسلح در فضای مجازی نگذشته بود که معاون فرهنگی و اجتماعی

لیلا حسین‌زاده

تپش

نگاه کارشناس

تاثیر خشونت‌های عریان بر سلامت روان فردی و اجتماعی

روز روشن اقدام به سرقت از مردم می‌کنند. ضمن این که دولت هم نمی‌تواند به مدت طولانی این افراد را در زندان نگه دارد و آنها را پس از مدتی آزاد می‌کند که همین مساله باعث می‌شود تا سارقان بیش از گذشته مرتکب اینگونه جرایم شوند. بازتاب چنین شرایطی، ایجاد یک حس ناامنی عمومی در کل جامعه است. افراد وقتی می‌بینند خانه همسایه‌شان مورد سرقت قرار گرفته، این ترس و اضطراب هم در آنان ایجاد می‌شود که نکنند این اتفاق برای من هم بیفتد. این احساس ناامنی شدت آن ترس و اضطراب را افزایش داده و باعث کابوس می‌شود تا همیشه گوش به زنگ باشند.»

این روانشناس در خصوص راهکارهای روانشناسی برای جلوگیری از آسیب‌های روانی این نوع حوادث توضیح می‌دهد: «از نظر شرایط، افراد نباید به گونه‌ای موجب ایجاد وجد و اشتیاق در دیگران شوند و باید پس از آن، استرس ایجاد شده را مدیریت کنند. به هر حال اینگونه حوادث غیرمترقبه رخ می‌دهد و نمی‌توان مانع از وقوع آن شد. در واقع باید ببینیم آسیب حاصل از قرار گرفتن در چنین موقعیتی تا چه حد است. اگر آسیب مالی قابل جبران است که می‌توان از آن چشم‌پوشی کرد، اما اگر افراد از نظر روحی دچار مشکل شوند و نتوانند اوضاع را مدیریت کنند، دچار حمله هراس یا پانیک (ترس ناگهانی) می‌شوند و هراس ایجاد شده در زندگی عادی آنان خلل جدی وارد خواهد کرد، اما با مدیریت اوضاع احتمال بازبازی سلامت روان افراد بیشتر خواهد بود.»

دکتر پروانه صفایی‌مقدم، روانشناس و مدرس با اشاره به این که مشابه چنین حادثه‌ای برای او در میان جمعیت انبوه در خیابان سهروردی تهران رخ داد و با یک چاقوی ضامن‌دار مورد تهدید قرار گرفت، می‌گوید: «شرایط اقتصادی، محیطی و خانوادگی برخی افراد که با مساله فقر و اعتیاد مواجه هستند موجب شده تا به اعمال خشونت و دستبرد به دیگران مبادرت کنند. زمانی تعداد افراد زندانی کم و قبح آن کاملاً قابل لمس بود، اما در حال حاضر شدت این نوع ناامنی‌های روانی و سرقت‌ها افزایش پیدا کرده و برای چنین افرادی، قبح زندان و زندانی شدن رنگ باخته است. البته حدود ۳ درصد افراد از ایجاد حس رعب و وحشت در دیگران لذت می‌برند، اما بخش عمده اینگونه اتفاقات ناشی از دو مساله‌ای است که به آن اشاره کردم. وجود این شرایط و انتشار ویدئوهای پس از آن باعث ایجاد استرس، اضطراب، هراس و نوعی عدم احساس امنیت روانی در افرادی می‌شود که شاهد، شنونده و بیننده آن هستند. اختلال پس از سانحه از دیگر عوارضی است که دامنگیر آنها می‌شود به طوری که وقتی از خیابان محل حادثه یا شرایط مشابه آن عبور می‌کنند، دچار تپش قلب، تعریق، لرزش و انقباض عضلانی شده و در حرکت خود دچار اختلال می‌شوند. گاهی شدت این واکنش‌ها به قدری شدید است که فرد دچار شوک شده و حتی ممکن است سکنه کند.»

او شرایط دشوار اقتصادی حال حاضر را جاده صاف‌کن ارتکاب اینگونه جرایم می‌داند و ادامه می‌دهد: «وقتی اوضاع اقتصادی به سامان نباشد، مسیر دزدی برای بسیاری هموار شده و در

شرایط اقتصادی،
محیطی و خانوادگی
برخی افراد که با مساله
فقر و اعتیاد مواجه
هستند موجب شده تا
به اعمال خشونت
و دستبرد
به دیگران مبادرت کنند

